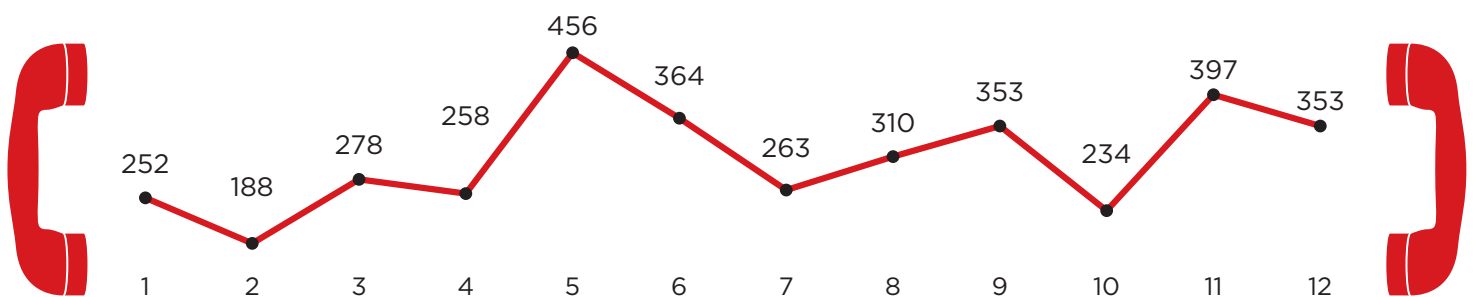

ASTRA SOS TELEFON I DIREKTNA POMOĆ ŽRTVAMA TRGOVINE LJUDIMA

Godišnja statistika ASTRA SOS telefona

Od početka svog rada u martu 2002. godine do 31. decembra 2016. godine, putem ASTRA SOS telefona primljeno je ukupno **28 846** poziva od **4838** klijenata. Od ovog broja identifikovano je **485** žrtava trgovine ljudima.

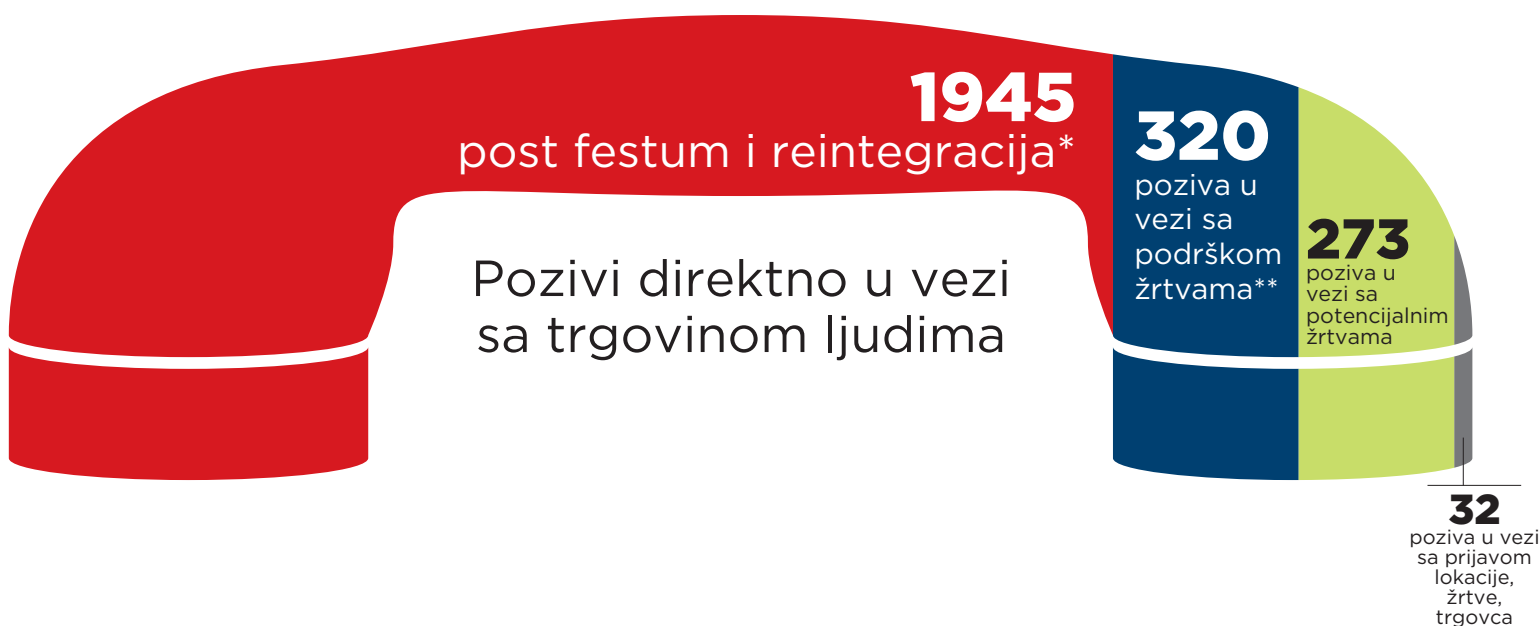
Broj poziva po mesecima

Struktura SOS poziva

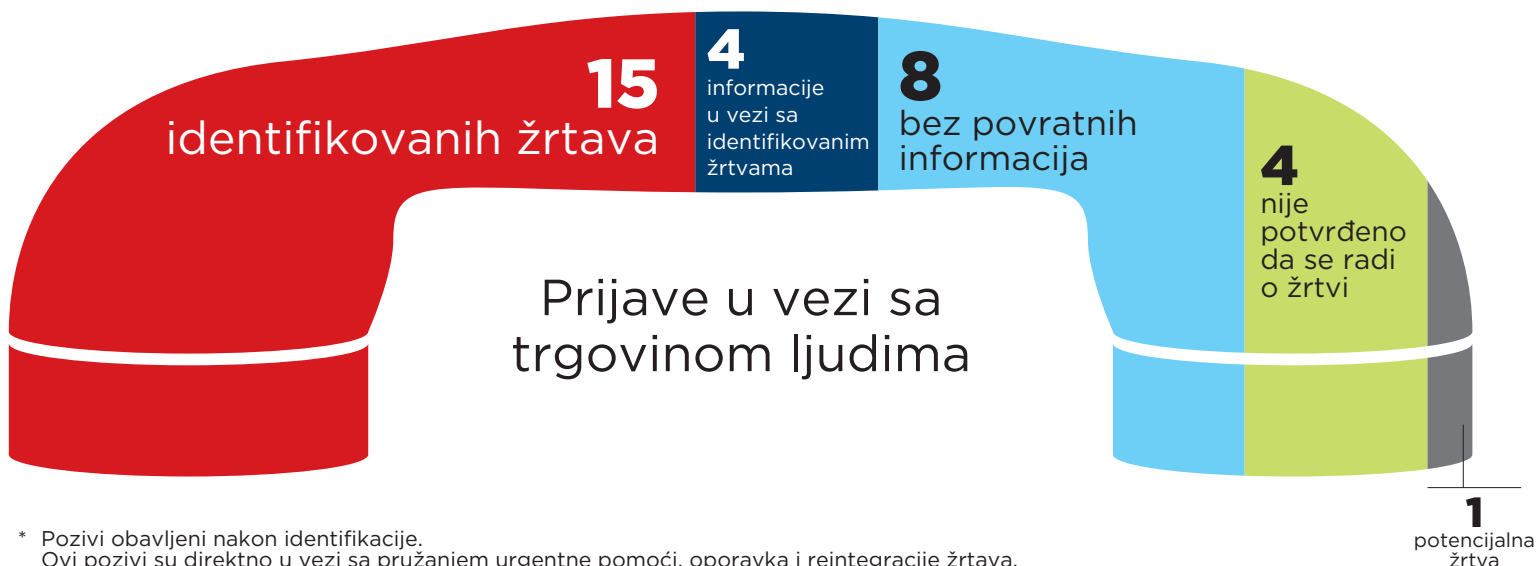
Pozivi **direktno u vezi sa trgovinom ljudima** su najučestalija grupa poziva.

Većina poziva iz ove kategorije spada u post festum pozive (**1852**).

Na osnovu prijava upućenih SOS telefonu ASTRA je identifikovala **15** žrtava trgovine ljudima.

* Pozivi obavljani nakon identifikacije. Ovi pozivi su direktno u vezi sa pružanjem urgentne pomoći, oporavka i reintegracije žrtava.

** Podrška pružena žrtvama nakon što su izašle iz ASTRINOG programa (re)integracije.

Žrtve trgovine ljudima

Broj identifikovanih žrtava od marta 2002 do kraja 2016. godine

254
žene

62
muškarca

169
dece

Broj identifikovanih žrtava u 2016. godini

5
žena

9
muškaraca

1
dete

Vrste eksploatacije

Radna
eksploatacija

8

Francuska

Seksualna
eksploatacija

3

Nemačka
Srbija

Prinudno prosijačenje

1

Srbija
Crna Gora

Prinudni
brak

3

Nemačka
Srbija

Upućivanje žrtava na ASTRU

Centar za zaštitu
žrtava trgovine
ljudima

Lično

Centar za
socijalni rad

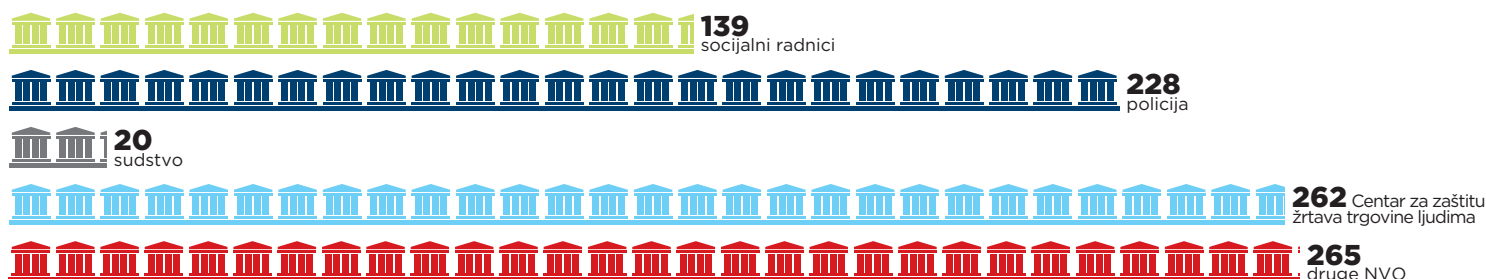
NVO iz
inostranstva

Tužilaštvo

Direktna pomoć žrtvama trgovine ljudima

U cilju pružanja pomoći (potencijalnim) žrtvama trgovine ljudima ASTRU je bila u kontaktu sa institucijama 649 puta.

189

dopisa institucijama

67

terenskih
akcija

26

pravni
pomoći

155

sati na terenu

60

psihoterapijskih
seansi

65

medicinskih
pomoći

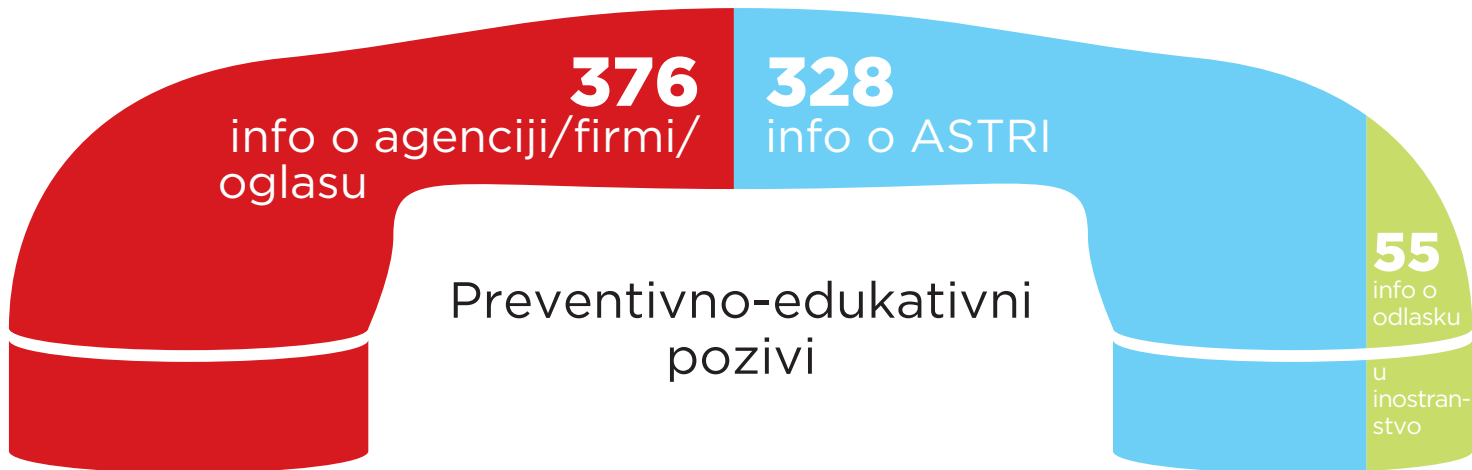
više od
239
urgentnih pomoći

Konsultantkinje su uputile **189 dopisa institucijama** koji se tiču (potencijalnih) žrtava trgovine ljudima. SOS konsultantkinje su sprovele **67 terenskih akcija (155 sati na terenu)** u cilju obezbeđivanja podrške i pomoći žrtvama trgovine ljudima. ASTRIN pravni tim je obezbedio **pravnu pomoć 26 puta**, uključujući zastupanja žrtava na sudu, pravno savetovanje, i **3 pravne analize** ugovora o zapošljavanju. Takođe, ASTRINI advokati su zastupali žrtve u **dva parnična postupka** za nadoknadu štete. U jednom slučaju je dosuđena delimična presuda, za jednog trgovca, dok je suđenje i dalje u toku za druge dve osobe koje su bile uključene u proces trgovine ljudima. Psihoterapeuti su obavili preko **60 psihoterapijskih seansi**. **Tri klijentkinje su podržane u nastavku školovanja** kroz pokrivanje troškova školarine. **Medicinska pomoć je pružena 65 puta** u obliku obezbeđivanja medikamenata i medicinskih i stomatoloških pregleda. Jednoj klijentkinji je obezbeđen hitan smeštaj u vidu jednomesečnog iznajmljivanja apartmana. Tokom 2016. godine, ASTRINIM klijentima je obezbeđena **urgentna pomoć preko 239 puta**, koja je uključivala obezbeđivanje hrane, odeće, troškova prevoza i higijenskih paketa sa ciljem zadovoljavanja urgentnih i bazičnih životnih potreba.

Prevenција trgovine ljudima

ASTRA SOS linija je prepoznata kao važno sredstvo prevencije zbog svoje već priznate uloge u promovisanju bezbednog zaposlenja i pružanju preventivnih informacija u vezi sa problemom trgovine ljudima, kao i načinima i uslovima bezbednog i legalnog rada u državi i inostranstvu. Ponude za posao zbog kojih građani kontaktiraju ASTRU su raznolike: ponude u građevinarstvu, poslovi u fabrikama, različiti sezonski poslovi, poslovi u oblasti ugostiteljstva itd.

Pozivi preventivno/edukativne prirode – 781 poziv (21%) primljen u 2016.

U 2016. ASTRA je zabeležila povećan broj poziva od strane građana u vezi sa ponudama za posao u Slovačkoj. Poslovi su se u najvećem broju odnosili na rad u fabrikama velikih kompanija za izradu i sklapanje delova za TV (Samsung, Bosh, itd.), automobilske i prehrambene industriji. Građani su uglavnom radili ilegalno, bez radnih ugovora i radne dozvole, a radili su za novčane naknade daleko ispod propisanog minimuma. Pored toga, neretki su slučajevi ponižavanja i kažnjavanja radnika.

ASTRA je kontaktirala institucije u Srbiji kako bi se proverile dobijene informacije i preduzele neophodne mere u cilju zaštite naših građana. Pored široke medijske zastupljenosti ovih slučajeva, nije mnogo urađeno kako bi se preveniralo kršenje prava radnika. Agencijama koje su slale radnike u Slovačku, nakon kažnjavanja za privredne prekršaje zbog neposredovanja licence za posredovanje u zapošljavanju, bilo je dozvoljeno da se licenciraju i na taj način praktično legalno nastave da šalju radnike na rad pod istim okolnostima eksploatacije, ali ovaj put praktično uz zvanično odobrenje.

ASTRA je poslala 17 dopisa institucijama u vezi sa radom neproverenih agencija za posredovanje u zapošljavanju. U 7 slučajeva, je na osnovu ASTRINIH dopisa podignuta prekršajna prijava zbog toga što firme nisu poslovale u skladu sa Zakonom o oglašavanju i Zakonom o privrednim društvima. U 5 slučajeva nije bilo moguće utvrditi elemente prevare ili preduzeti bilo koje druge mere s obzirom da su agencije bile registrovane u inostranstvu ili nije bilo moguće uspostaviti kontakt sa poslodavcem.

Kako bi se doprlo do šire javnosti, u 2016. ASTRA je saradivala sa poznatim internet portalom (Infostud) koji objavljuje poslovne ponude i različite ponude za studiranje i rad u inostranstvu, u kreiranju kratkih instrukcija o neophodnim koracima koje bi osoba trebalo da preduzme pre prihvatanja posla u inostranstvu.

<https://poslovi.infostud.com/docs/6-stvari-koje-treba-da-uradite-pre-nego-sto-prihvatite-posao-u-inostranstvu.pdf>

EVROPSKI BROJ ZA NESTALU DECU 116 000 U SRBIJI

Od 2012. godine ASTRA vodi Evropski broj za nestalu decu 116 000 u Srbiji, koji je deo evropske mreže 116 000 brojeva operativne u 27 zemalja. Proces akreditacije brojeva za nestalu decu je iniciran 2015. godine, a 2016. godine ASTRA je dobila akreditaciju i time ga uspešno završila. Proces akreditovanja je sprovodila organizacija Missing Children Europe i uključivao je standardizaciju i formalizaciju procedura i funkcionisanja ovog servisa sa ciljem da se kreira efikasan mehanizam potrage za nestalom decom, ali i u cilju preveniranja nestanaka dece u Evropi.

POZIVI PRIMLJENI PUTEM EVROPSKOG BROJA ZA NESTALU DECU 116 000 U SRBIJI

Od početka u martu 2012. godine do 31. decembra 2017. godine, obavljeno je 1759 poziva putem 116 000 broja, prijavljeno je 81 nestalo dete i 184 slučaja nestalih beba².

Struktura poziva po godinama

² Slučajevi roditelja koji sumnjaju da su njihova novorođenčad nestala iz porodilišta od sredine XX veka do danas.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine, ukupno **881 poziv** je obavljen putem Evropskog broja za nestalu decu u Srbiji, što čini **povećanje od 50%** u odnosu na prošlu godinu.

U prvih 6 meseci 2016. godine prema zvaničnim podacima Ministarstva unutrašnjih poslova primljeno je 550 prijava nestale dece. 97% slučajeva je uspešno rešeno i deca su pronađena. Prema zvaničnim podacima, većina prijavljene nestale dece su deca iz ustanova za smeštaj dece ili iz hraniteljskih porodica.

Slučajevi nestale dece otvoreni 2016. godine pri Evropskom broju za nestalu decu 116 000 u Srbiji

Većina slučajeva prijavljenih liniji 116 000 se odnosila na maloletne migrante bez pratnje.

Informacije o nestaloj deci prijavljuju ne samo članovi porodice, nego i saradnici iz drugih organizacija iz zemlje i inostranstva, ali i predstavnici iz institucija. Tokom 2016. godine u cilju pružanja pomoći i podrške SOS konsultantkinje su primile i obavile sledeći broj poziva sa:

394

poziva sa roditeljima

205

poziva sa institucijama*

76

poziva sa saradnicima**

24

poziva sa članovima porodice nestale dece

182

poziva sa NVO

* centri za socijalni rad, policija i druge institucije
** psihoterapeuti, advokati, saradnici iz NVO i dr.

Nestala deca koja su pronađena u 2016. godini

70% dece čiji je nestanak prijavljen liniji 116 000 je prinađeno.

8

dece pobešlo od kuće

3

slučaja roditeljskih otmica

8

maloletnih migranata bez pratnje

4

slučaja izgubljene, povređene ili na drugi način nestale dece

Odbegla deca

Deca su pobegla iz:

Većina odbegle dece koja su prijavljena putem broja 116 000 u Srbiji je pobeglo od kuće. Roditelji/staratelji su prijavljivali slučajeve ASTRI. Ovo govori o tome da je ASTRA prepoznata među građanima kao relevantna organizacija, ali i pored toga što je broj dece koja su pobegla iz institucija, prema zvaničnim podacima, najveći, ASTRA je primila najmanji broj poziva od predstavnika institucija. Deca koja su pobegla, a čiji je nestanak prijavljen ASTRI su bila uzrasta od 11 do 16 godina, dok je većina bila uzrasta od 15 godina.

Vremenski okvir u kom su deca pronađena:

Nestali maloletni migranti bez pratnje

Nacionalnost dece

Ko prijavljuje nestanak:

Mesto nestanka:

10
Srbija

1

Turska

2

iransko-
turska
granica

1

Grčka

Vremenski okvir u kom su deca pronađena:

7

manje od
nedelju dana

1

manje
od
mesec dana

Od 14 prijavljenih nestanaka malolentih migranata bez pratnje, 8 dece je pronađeno, dok je za 6 potraga u toku. Najmlađe nestalo dete među migrantima je imalo 4 godine, dok se uzrasni opseg kretao između 4 i 16 godina.

Više informacija o nestaloj deci možete videti na ASTRINOM sajtu:

<http://www.astra.rs/evropski-broj-za-nestalu-decu/>

If you have any information about their whereabouts, please contact European number for missing children 116 000.

Međunarodni dan nestale dece - 25. maj

Kako bi obeležila Međunarodni dan nestale dece - 25. maj, ASTRA je ranije sprovedla društveni eksperiment koji je imao za cilj podizanje svesti roditelja o važnosti učenja svoje dece da treba da budu pažljivi kada komuniciraju sa nepoznatim osobama

(<https://www.youtube.com/watch?v=WAbrcCXZuR8&feature=youtu.be>).

Međunarodni dan nestale dece je obeležen uličnom akcijom u Beogradu za decu i odrasle. Deca iz osnovne škole "Kralj Petar Prvi" iz Beograda su se pridružila ASTRI i obeležavanju ovog dana i pomogla u podizanju svesti javnosti o postojanju broja 116 000 u Srbiji.

Slučajevi „nestalih beba”

U februaru 2016. godine Radna grupa, sačinjena od predstavnika Ministarstva pravde, Ministarstva zdravlja i Ministarstva unutrašnjih poslova je podnela finalni predlog zakona koji je predstavljen predstavnicima roditelja i organizacija civilnog društva. ASTRINA advokatica i predstavnici roditelja prosledili su komentare na zakon ukazujući na nedostatke određenih članova zakona koji neće zaštititi prava roditelja niti im omogućiti da ustanove istinu o svojim bebama.

Međutim, podneti komentari nisu usvojeni i u novembru 2016. godine zakon je prosleđen Narodnoj skupštini na usvajanje. ASTRA je prosledila pisma svakom od 250 poslanika ukazujući na postojeće probleme sa predloženim zakonom i izražavajući strahovanje da, u slučaju da se usvoji, zakon neće omogućiti roditeljima adekvatnu naknadu.

Zakon je povučen sa skupštinske agende, a roditelji još uvek čekaju razrešenje svojih slučajeva.